

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 26. srpnja 2024.

Analiza odluke

N.O. protiv Hrvatske
zahtjev br. 3745/18

- čl. 5. stavak 1. Konvencije – pravo na slobodu i sigurnost (izručenje)**
čl. 6. Konvencije – suđenje u razumnom roku
čl. 3. Konvencije – zabrana mučenja

*Unatoč tome što je neopravdano proveo 372 dana u ekstradicijском затвору,
Europski sud je odbacio prigovore podnositelja jer su bili preuranjeni
i jer podnositelj nije iskoristio raspoloživa domaća pravna sredstava*

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud), zasjedajući u odboru od 3 suca, 18. travnja 2024., donio je odluku kojom je odbacio zahtjev podnositelja kao nedopušten temeljem članka 35. stavaka 1. i 4. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija).

Podnositelj zahtjeva uhićen je u Hrvatskoj na temelju međunarodne tjeralice koju je izdala Turska, a u vezi s optužbama za terorizam i povezanost s aktivnostima Kurdistanske radničke partije (dalje: PKK). Podnositelj zahtjeva je bio osoba bez državljanstva, ali je u Švicarskoj, zemlji u kojoj je radio i živio s obitelji, u trenutku uhićenja imao status izbjeglice što je hrvatskim vlastima bilo poznato¹. U postupku izručenja koji je uslijedio podnositelju je određen istražni zatvor, a Županijski sud u Vukovaru i Vrhovni sud RH zamolbu za izručenjem su odobrili. No odlučujući o ustavnoj tužbi podnositelja, Ustavni sud RH je ukinuo odluku o izručenju predmetnih sudova uz obrazloženje da je podnositelj i na teritoriju Republike Hrvatske uživao zaštitu s obzirom da su i Hrvatska i Švicarska članice zajedničkog dublinskog sustava zaštite², a Švicarska je podnositelju dodijelila politički azil. Izručenje podnositelja stoga bi predstavljalo povредu načela *non-refoulement*. Nakon odluke Ustavnog suda hrvatski sudovi donijeli su rješenje o odbijanju zahtjeva za izručenjem podnositelja te je podnositelj nakon 372 dana pušten iz istražnog zatvora. Podnositelj je potom pokrenuo postupke radi naknade troškova zastupanja po branitelju u postupku izručenja, te naknade štete radi pretrpljene povrede prava osobnosti zbog činjenice da je neopravdano bio u istražnom zatvoru. Zahtjev podnositelja za naknadu troškova zastupanja Županijski sud u Vukovaru u cijelosti je usvojio,

¹ Pri uhićenju podnositelja njegov identitet je utvrđen uvidom u putnu ispravu za izbjeglice koji mu je izdala Švicarska.

² Uredba (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva

a Općinski građanski sud u Zagrebu podnositelju je dosudio naknadu neimovinske štete. Potonji postupak, još uvijek je bio u tijeku u trenutku donošenja odluke Europskog suda.

Pred Europskim sudom podnositelj je prigovorio zbog povrede prava na slobodu i sigurnost, prava na pošteno suđenje te da mu je neopravdano oduzimanje slobode prouzročilo duševne boli suprotno članku 3. Konvencije.

Članak 5. Konvencije

Podnositelj je prigovorio da je 372 dana neopravdano bio lišen slobode, te da se to lišenje nije moglo opravdati razlozima navedenim u članku 5. stavku 1. (f) Konvencije jer je hrvatskim vlastima od početka bilo poznato da on uživa status izbjeglice u Švicarskoj.

S tim u vezi, Europski sud je primijetio da je nakon što je Ustavni sud ukinuo odluku o izručenju, podnositelju prvostupanjskom presudom parničnog suda dodijeljeno 12.400 EUR radi naknade pretrpljene neimovinske štete jer je bio neopravdano lišen slobode. Ujedno, Europski sud je ponovio da donošenje odluke ili mjere koja je povoljna za podnositelja zahtjeva na nacionalnoj razini ne znači automatski gubitak statusa „žrtve“ u konvencijskom smislu. Naime, za navedeno je potrebno da nacionalna tijela, bilo izričito ili stvarno, priznaju povredu prava iz Konvencije i dodijele primjerenu naknadu ([Milanković i Bošnjak protiv Hrvatske](#), br. 37762/12 i 23530/13, stavak 109., 26. travnja 2016.). No, iako Ustavni sud pri ukidanju odluke o izručenju nije posebno razmatrao je li došlo do povrede članka 5. stavka 1. Konvencije, Europski sud nije imao razloga sumnjati da će nacionalni sudovi predmet podnositelja u konačnici riješiti u skladu s relevantnim kriterijima utvrđenim praksom Suda ([Shiksaitov protiv Slovačke](#)³, br. 2021 od 15. veljače 2022.).

S obzirom da je parnični postupak za naknadu štete još uvijek bio u tijeku, Europski sud je prigovor podnositelja zbog povrede prava na slobodu i sigurnost proglašio preuranjenim te ga je odbacio.

Članak 6. Konvencije

Europski sud je razmatrao i prigovor zbog duljine trajanja postupka. Usvojivši argumentaciju zastupnice Republike Hrvatske, Europski sud je napomenuo da je, sukladno utvrđenoj praksi Suda u odnosu na Hrvatsku ([Kirinčić i drugi protiv Hrvatske](#), br. 31386/17, stavak 116.. 30. srpnja 2020.), podnositelj u Hrvatskoj imao na raspolaganju učinkovito pravno sredstvo⁴, a koje nije iskoristio.

Slijedom navedenog, Europski sud je prigovor podnositelja zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku odbacio kao nedopušten.

³ Sažetak presude dostupan je i na [hrvatskom jeziku](#).

⁴ Sukladno citiranoj praksi Europskog suda od siječnja 2015. do sredine svibnja 2019. ustavna tužba i zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku temeljem odredbi Zakona o sudovima nisu bili djelotvorna pravna sredstava. Međutim, nakon tog razdoblja, predmetna pravna sredstva ponovno su postala učinkovita i bila su na raspolaganju podnositelju ali ih on nije iskoristio.

Članak 3. Konvencije

Konačno, razmatrajući prigovor podnositelja zbog povrede članka 3. Konvencije, Europski sud je zaključio da čak i ako prepostavi da su uvjeti i okolnosti u kojima je podnositelj bio u istražnom zatvoru dosegli prag ozbiljnosti da bi članak 3. Konvencije bio primjenjiv, njegov zahtjev je preuranjen. Naime, isto kao i kod prigovora istaknutog zbog povrede prava na slobodu i sigurnost, parnični postupak u kojem se odlučivalo o povredi prava osobnosti podnositelja još uvijek je bio u tijeku pred hrvatskim sudovima.

Europski sud je stoga i ovaj prigovor podnositelja proglašio nedopuštenim.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2024. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava